

KONU: 4 ŞUBAT DÜNYA KANSER GÜNÜ

Kanser, vücuttaki hücrelerin kontrolsüz şekilde çoğalmasıyla ortaya çıkan hastalıktır. Normal hücreler belli bir düzen içinde bölünürken, kanser hücreleri bu düzeni kaybeder ve anormal bir şekilde büyür. Bu anormal hücreler zamanla tümör oluşturabilir; bazı tümörler iyi huylu (kanser olmayan), bazıları ise kötü huylu (kanser) olabilir.

Kanser; doku ve organlarda yayılarak fonksiyon bozukluklarına, vücudun diğer bölgelerine (metastaz) yayılabilir ve yaşamı tehdit edebilir. Erken evrede tedavi edilen kanserlerde tedavi başarı oranı çok daha yüksektir.

Kanser, dünya genelinde **sebebi bilinen ölümler arasında kalp ve damar hastalıklarından sonra ikinci sırada** yer alır. Bu durum, kanserin ne kadar yaygın ve ölümcül bir sağlık sorunu olduğunu gösterir.

Önemli bir halk sağlığı sorunu olan kanser;

- Yüksek **ölüm oranı** ve **sosyal etki** (ailede ve toplumda yaygın kayıplar),
- Yüksek **tedavi maliyetleri** ve sağlık sistemine ekonomik yük,
- Erken tanı konulmadığında tedavi şansının düşük olması,
- Kaliteli yaşam süresinde azalmaya yol açması,
- Yüksek kamu sağlık harcamaları gerektirmesi nedeniyle halk sağlığı açısından önemi daha da artırmaktadır.

Kanserden korunmak için aşağıdaki **risk faktörlerinden** kaçınılması önerilmektedir:

- **Tütün ve tütün ürünleri kullanımı** (sigara ve dumansız tütün ürünleri dahil)
- **Fazla kilolu veya obez olmak**
- Yetersiz meyve ve sebze tüketimi ile **sağlıksız beslenme**
- **Fiziksel aktivite eksikliği**
- **Alkol kullanımı**
- Hepatit, HPV, HIV vb. gibi **kanserojen enfeksiyonlar**
- İyonlaştırıcı ve ultraviyole **radyasyona maruziyet**
- Kentsel hava kirliliği ve katı yakıt kullanımına bağlı iç mekan **hava kirliliği**
- **Mesleki kanserojenlere maruziyet**

Tütün kullanımı, kansere bağlı ölümlerin yaklaşık %22'sinden sorumlu olup kanser gelişimi açısından en önemli risk faktörüdür. Akciğer kanserinin yanı sıra yemek borusu, mesane, böbrek, pankreas, mide ve rahim ağzı kanserleri ile de ilişkilidir. Hangi yaşta olursa olsun tütün kullanımının bırakılması, yaşam kalitesi ve yaşam süresi üzerinde anlamlı olumlu etkiler sağlamaktadır.

Obezite, kanser gelişimine neden olmasının yanı sıra tedaviye yanıtın azalmasına, hastalık seyrinin kötüleşmesine ve ölüm oranlarının artmasına yol açabilmektedir. Sağlıklı kilonun korunması ve düzenli fiziksel aktivite; başta bağırsak, meme, rahim, yumurtalık, pankreas, yemek borusu, böbrek, karaciğer ve safra kesesi kanserleri olmak üzere birçok kanser türünün riskini azaltmaktadır.

Alkol tüketimi, sindirim ve boşaltım sistemi kanserleriyle ilişkilidir ve bireysel farkındalık ile büyük ölçüde önlenabilir bir risk faktörüdür.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİLGİ NOTU

Tarih: 16.02.2026

Sayfa No:2 / 3

BİRİM

Kanser Daire Başkanlığı

Dünya genelinde en sık görülen kanser türü olan **cilt kanserine karşı**; güneşten koruyucu önlemler alınması, zararlı saatlerde doğrudan güneş ışığından kaçınılması ve koruyucu giysiler kullanılması ile risk önemli ölçüde azaltılabilmektedir.

Ayrıca, **kanserojen maddelere maruziyet** riski bulunan meslek gruplarında çalışan bireylerin, iş sağlığı ve güvenliği açısından alınması gereken önlemlere dikkat etmesi korunmada önemli bir stratejidir.

Kansere yol açtığı kanıtlanmış risk faktörlerinin farkında olunması, bireysel ve toplumsal düzeyde koruyucu önlemlerin kararlılıkla uygulanması sayesinde, gelecekte daha büyük bir toplumsal yük oluşturmaması beklenen kanserle mücadelede önemli kazanımlar elde edileceği açıktır.

Kanser türlerinin her birinin kendine özgü nedeni, risk faktörleri ve tanı-tedavi yaklaşımları bulunmaktadır. Bu nedenle erken tanı ve tarama stratejileri kanser türlerine göre değişiklik göstermektedir.

Ülkemizde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), ulusal ve uluslararası yayınlar ve Ulusal Kanser Danışma Kurulu önerileriyle ; özellikle sık görülen, en çok ölüme yol açan ve/veya erken teşhis ile tedavi edilebilen, önlenebilen (meme, kalın bağırsak ve rahim ağzı) kanserleri için toplumun kaynaklarına ve hastalık yüküne uygun olarak tarama programları yürütülmektedir.

Tarama Yapılan Kanser Türleri ve Aralıkları

Kanser Türü	Hedef Yaş Grubu	Yöntem	Tarama Sıklığı
Meme Kanseri	40-69 yaş kadın	Mamografi	2 yılda bir
Rahim Ağzı (Serviks) Kanseri	30-65 yaş kadın	HPV-DNA testi	5 yılda bir
Kolorektal (Kalınbağırsak) Kanseri	50-70 yaş kadın & erkek	Gaitada Gizli Kan Testi (GGK)	2 yılda bir

Bu taramalar **ÜCRETSİZ** olarak:

- Aile Sağlığı Merkezleri (ASM),
- Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM),**
- Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM),
- Mobil kanser tarama araçları (Mobil KETEM) aracılığıyla sağlanmaktadır.

➤ Fırsatçı taramalar ise 2. ve 3. Basamak Sağlık Kuruluşlarında yapılmaktadır.

Uluslararası Kanser Araştırmaları Kurumu (IARC) çevresel ve yaşam tarzı faktörlerinin, küresel kanser yükünün yaklaşık %50'sine katkıda bulunduğunu, nedenleri hâlâ bilinmeyen kalan %50'lik kanser yüküne de etki yapmasının muhtemel olduğunu vurgulamaktadır. Ülkemizde yılda yaklaşık **240 bin kanser** teşhisi konulmaktadır; 2045 yılında bu sayının 419 bine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Ulusal düzeyde alınacak önleyici tedbirler ve yaşam tarzında yapılacak değişiklikler ile 2045 yılında ortaya çıkması beklenen **en az 210 bin kanser vakasının** yaşamı ve aileleri üzerinde doğrudan fark yaratmak mümkündür. Sağlıklı beslenerek, tütün ve tütün ürünlerinden uzak durarak ve hareketli bir yaşam sürerek kanser riskini azaltmak mümkündür. Bununla birlikte erken tanı konmuş ve uygun şekilde tedavi edilen birçok kanserin iyileşme olasılığı yüksektir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİLGİ NOTU

Tarih: 16.02.2026

Sayfa No:2 / 3

BİRİM

Kanser Daire Başkanlığı

4 Şubat Dünya Kanser Günü; kanser konusunda toplumsal farkındalığı artırmayı, doğru bilgiyle eğitimi güçlendirmeyi ve hem bireyleri hem de dünya genelindeki hükümetleri harekete geçirmeyi hedefleyen küresel bir gündür. Bu özel gün, her yıl milyonlarca önlenabilir kanser kaynaklı vakanın ve ölümün azaltılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Dünya Kanser Günü yalnızca tek bir günle sınırlı kalmayan; güçlü bir etki yaratmayı, değişimi teşvik etmeyi ve farkındalığın uzun vadeli eylemlere dönüşmesini hedefleyen bir kampanya niteliği taşımaktadır.

2025–2027 Dünya Kanser Günü teması “**Benzersizliğimizle Biriz**” olarak belirlenmiştir. Bu tema, kanserle mücadele eden her bireyin deneyiminin kendine özgü olduğunu vurgularken, bu farklılıkların aslında insanları bir araya getiren ortak bir güç olduğunu ifade etmektedir. Herkesin yolculuğu farklı olsa da, kanserle mücadele eden bireyler; umut, dayanıklılık ve insani duygular etrafında birbirine bağlıdır. Her bir hikâyenin benzersizliği ön plana çıkarılırken, bu hikâyelerin empatiyi artırdığı ve toplumsal dayanışmayı güçlendirdiği mesajı verilmektedir.

İlk olarak 2005 yılında, ülkemizin de yakın iş birliği içerisinde olduğu **Uluslararası Kanser Kontrol Örgütü (UICC)** tarafından düzenlenen **Dünya Kanser Günü** etkinlikleri, izleyen yıllarda her yıl 4 Şubat tarihinde, **UICC** ve iş birliği yapılan kuruluşlarla birlikte küresel ölçekte yürütülen kampanyalarla geleneksel hale gelmiştir.

Dünya Kanser Günü’nün temel amaçları;

- Kanser konusunda toplumsal farkındalığı artırmak
- Kanserle ilgili yanlış bilgi ve önyargıları azaltmak
- Önlenabilir kanser ölümlerinin önüne geçmek
- Kurumları ve bireyleri somut eyleme teşvik etmek
- Kanser kontrolünde eşit, erişilebilir ve sürdürülebilir hizmetleri desteklemek

4 Şubat Dünya Kanser Günü vesilesiyle; tüm halkımızı kanseri önlemeye yönelik adımlar atmaya davet ediyoruz. Aile Sağlığı Merkezlerine ve Sağlıklı Hayat Merkezlerine başvurarak; Sigara ve alkol kullanıyorsanız bırakmanız için destek alabilir, obeziteyi önlemek ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmak amacıyla beslenme danışmanlığı hizmetlerinden yararlanabilirsiniz.

Ayrıca ücretsiz kanser taramalarınızı yaptırmak üzere Aile Sağlığı Merkezleri (ASM), Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM) ve mobil kanser tarama araçlarımızda sizleri bekliyoruz.

“Kanserden Korunmak Herkesin Hakkıdır.”

“Kanserde Erken Teşhis Hayat Kurtarır.”

